

บันทึก

เรื่อง คุณสมบัติของกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือลับด่วนมาก ที่ มท ๐๒๑๑/๖๒๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือของ พล.ต.ต.จิระ เจริญสุธรรม คัดค้านการเลือกตั้ง ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็น พล.ต.ท. ประยูร โกมารกุล ณ นคร ผู้ได้รับเลือกเป็น ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๒) (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๔ หรือไม่ โดย พล.ต.ต.จิระ เจริญสุธรรม เห็นว่า มาตรา ๑๓ (๒) (ก) ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ต้องเป็นผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งรองผู้บัญชาการหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไปมาแล้ว” นั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายหมายถึงต้องเป็นผู้ที่อยู่นอกราชการหรือพ้นจากประจำการแล้วเท่านั้น จึงจะมีสิทธิได้รับเลือกเป็น ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิได้ แต่ พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นครไม่มีคุณสมบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น การเลือกตั้ง ก.ตร.ครั้งนี้จะถือว่าเป็นโมฆะ

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นในเรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจพ.ศ. ๒๕๒๑ (กรณีการแต่งตั้งและการร้องทุกข์ของอธิบดีกรมตำรวจและคุณสมบัติของกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ) ว่า ข้อความที่ใช้อยู่ในมาตรา ๑๓(๒) (ก)คือ “ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไปมาแล้ว” มีลักษณะเป็นการกำหนดคุณสมบัติของตัวบุคคลจำนวน ๑๔ คน ที่จะส่งให้ข้าราชการตำรวจเลือก ซึ่งจะต้องเป็นผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้ว ได้แก่ผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและไม่ได้กลับเข้ารับราชการใหม่อีก หรือผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและได้กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจอีกในขณะคัดเลือกก็ได้ ความที่ว่า “เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ” มีความหมายกว้าง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีปัญหาข้อกฎหมายและมีความเห็นดังนี้

๑. โดยที่ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในความเห็นที่ว่า “เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ” มีความหมายกว้าง ดังนั้น ในความหมายที่ว่าผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและไม่ได้กลับเข้ารับราชการใหม่อีก น่าจะมีความหมายครอบคลุมถึงผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและเกษียณอายุราชการหรือโอนไปเป็นข้าราชการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการตำรวจ ซึ่งตามกรณีของ พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ซึ่งเป็นผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและไม่ได้กลับเข้ารับราชการ (ตำรวจ) ใหม่อีก จึงน่าจะทำให้ พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓

(๒) (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ และ ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมี พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร เป็นหนึ่งใน ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๖ คน น่าจะมีผล สมบูรณ์ตามกฎหมาย

๒. หากคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า พล.ต.ท.ประยูรโกมารกุล ณ นคร ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๒) (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ แล้ว จะต้องมีการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป คือ

๒.๑ ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกตามมาตรา ๑๓ (๒) (ก) ยังคงมี ผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ส่วน พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร ซึ่งขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๒) (ก) ต้องพ้นสภาพ ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยถือว่าตำแหน่ง ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อน ถึงกำหนดวาระ ซึ่งจะต้องดำเนินการเลือกซ่อมตามนัยมาตรา ๑๔ วรรคสอง

๒.๒ จากข้อ ๒.๑ การเลือกซ่อมตามนัยมาตรา ๑๔ วรรคสอง ให้ดำเนินการ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มิได้มีตำแหน่งว่าง แต่มาตรา ๑๓ ทวิ กำหนดขั้นตอนว่า ก.ตร.โดยตำแหน่ง จะต้องคัดเลือกบุคคลจำนวน ๑๔ คน ก่อนวันเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน และไม่เกิน ๒๑ วัน แล้วส่งให้ข้าราชการตำรวจซึ่งมีสิทธิเลือกภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่คัดเลือกเสร็จ เมื่อรวม ระยะเวลาที่ยาวที่สุดแล้วจะมีเวลาดำเนินการเลือก ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิถึง ๓๑ วัน เห็นได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๑๓ ทวิ ขัดกันเนื่องจากมาตรา ๑๓ ทวิ ได้กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกบุคคลไว้จึงเห็นว่าควรดำเนินการเลือกซ่อมตามขั้นตอนในมาตรา ๑๓ ทวิ

จากปัญหาข้อกฎหมายข้างต้น เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึง ขอหารือว่า ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้องควรมีแนวทางปฏิบัติ เช่นใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณา ปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่ากระทรวงมหาดไทยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการตีความมาตรา ๑๓ (๒) (ก)^๑(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

^๑ มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า ก.ตร. ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีเป็นประธาน อธิบดีเป็นรองประธาน เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และรองอธิบดี เป็นกรรมการข้าราชการตำรวจโดยตำแหน่ง

(๒) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิเก้าคน ดังนี้

(ก) ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไปมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองจำนวนหกคน ซึ่งมาจากการเลือกของข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับหรือเทียบเท่าผู้กำกับขึ้นไป

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า คำว่า “ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้ว” ได้แก่ ผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและไม่ได้กลับเข้ารับราชการใหม่หรือผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจมาแล้วและได้กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจอีกในขณะคัดเลือกก็ได้ นั้น จะมีความหมายรวมไปถึงผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจแล้วโอนไปรับราชการในสังกัดอื่นด้วยหรือไม่เพราะกรณีของ พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร ที่หาหรือมานี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ แต่ได้โอนไปเป็นข้าราชการพลเรือนในพระองค์

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ถ้อยคำที่ใช้ในมาตรา ๑๓ (๒) (ก) ที่ว่า “ผู้ซึ่งเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไปมาแล้ว...” นั้น มีลักษณะเป็นการกำหนดคุณสมบัติของตัวบุคคลจำนวน ๑๘ คนที่จะส่งให้ข้าราชการตำรวจเลือก ซึ่งจะต้องเป็นผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าขึ้นไป และพ้นจากการเป็นข้าราชการตำรวจไปแล้ว แม้ว่าภายหลังจะกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจอีกหรือโอนไปเป็นข้าราชการประเภทอื่น หรือไม่เข้ารับราชการอีกเลยก็ได้ ดังนั้น พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร จึงเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๑๓ (๒) (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจพ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับที่ ๓๘

เมื่อได้วินิจฉัยว่า พล.ต.ท.ประยูร โกมารกุล ณ นคร ไม่ขาดคุณสมบัติตามกฎหมายแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าจะต้องเลือกช้อมอย่างไรตามปัญหาประการที่สอง

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๗

(ข) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคน ซึ่งได้รับเลือกโดยกรรมการข้าราชการตำรวจตาม (๑) และ (๒) (ก)

ให้ ก.ตร.แต่งตั้งข้าราชการตำรวจเป็นเลขานุการ ก.ตร.หนึ่งคน และผู้ช่วยเลขานุการ ก.ตร.สองคน